

Шогшо эл, порымик да гим верр!

Будь готов/

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ИЗИНЕК

ТУНЕМЫНА

Фото-
влакым «Мыйын
сурт сомылкам» кон-
курс гыч налме.

«Айдемым паша чапландара», – маныт калыкыште. Йоча-влакым пашалан изинек туныктыман. Икшыве – ача-ава-влаклан энгертыш. Сурт сомылкам ышташ полшат. Изи польшышт дене куандарат. Түрлө кушкылым шындат, пум нумалыт, пырдыжым чиялат, кўмыжсовлам мушкыт... Тыге нунын ушыштат пўсемеш. Ий гыч ийыш изи пашашт кугу пашаш ушна. Шернур посёлко гыч Арина ИВАНОВА лудиге-влакым пукша. Курыкмари район гыч Злата КАПИТОНОВА коважын шукерте огыл йыран гыч поген кондымо киярым мушкаш полша. Шернур район Кучанур ял гыч Женя ПЕТУХОВ ирис пеледышыш вўдым шава. Марий Турек район гыч Милана ПЛОТНИКОВА аважлан тамле кочкышым ямдылаш полша.
Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Тендам шарныме лүмеш

Снимкыште: 1-ше номеран Шернур школын тунемшыже-влак **Максим МИХЕЕВ** ден **Настя ТЕРЕНТЬЕВА**.

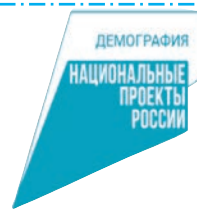
Тений пандемийлан көра шуко мероприятий онлайн йон дене эртаралтеш. 22 июньышто, Ойганен шарныме кечын, Марий Эл Республикым Вуйлатыше А.А.Евстифеев Воин Чап памятник да Сенгымаш тул воктеке пеледышым торжественно пыштен. Ик минут шып шоген, сареш вуйым пыштыше-влакым шарналтен. «Шарнымаш сорта» тунямбал акцияш моткоч шуко калык ушнен. Сенгымаш Знамям лойгыктен, юж шаргыч Кугу Ачамланде сарыште лийше-влаклан чапым пуэныт. «Человек на войне» ончер Республикысе туссымыктыш тоштерыште ты кечын почыл-

тын. Тушко Марий Эл Вуйлатышын икымше алмаштышыже М.З.Васютин, Республикын тувыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министр К.А.Ианов ушненыт.

24 июньышто МЭТР, ОРТ каналлаште «Сенгымаш парадым» вияш эфирыште ончаш лийын. 12 шагатлан «Звон победы» акцияш ушнышо-влак ош көгөрченым кавашке колтеныт. Э.Сапаев лүмеш опер да балет Марий кугыжаныш академический театрын артистше-влак 9 Майлан ямдылыме концертышт дене угыч кумылым нӧлтенит.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

«Демография» нацпроект дене келшышын, Марий Эл Республикын ешартыш шинчымашым пуйшо Йоча ден самырык-влакым олимпиаде энгертыш семын лүмын ямдылыше түрлӧ видан спорт школын «Байдарке да каноэ дене иймаш» пӧлкаште тунемше ўдыр-рвезе-влаклан спорт вургемым налыныт. Тений Марий Эл Республикысе эше 8 тӧнеж окса польшымым налшаш.

ПОДПИСКЕ

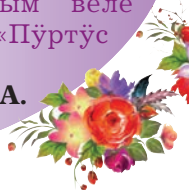
«Ямде лий» газетлан кажне тылзын 15 числа марте почто отделенийлаште возалташ лиеш. Ак – 346 тенгеат 62 ыр. Индекс – Я4696.

Кенезым вучат

Кенез толмым шукын вучат, а эн чот – колызо-влак. Нуно яра жапыштым вӱд воктене эртарат. Мемнан ялысе ерыште шуко түрлӧ кол ила: оланге, шеренге, карака да молат. Кунам ит мий, ер воктене калык эре тич. Колым жаритлаш але шӱрым шолташ ситышым веле кучат. Калыкыште ойлат: «Пӱртӱс осал койышым ок акле».

Яна ДМИТРИЕВА.

Морко, Коркатово.

«Йолташем» деч ом ойырло

Кенез канышем коча-ковам дене Советский район Кукмарий ялыште эртарем. Ял пеш мотор верыште верланен: йыраваш олык, чодыра, ял воктене – кугу пӱя. Шочмо кечемлан авам ден ачам фотоаппаратым пӧлекленыт. Ынде «Йолташем» деч ом ойырло. Пасуш каем я пакчаш лектам – пеленем коштыктем. Пӱртӱсым войзаш утларак келша. Кочам ден ковамлан пакчаште шӱкшудым сомылаш, йыраглашке вӱдым шаваш полшем.

Советский посёлко.

Аня ЯМИДАНОВА.

Российысе могай ола селфим ышташ эн мотор? Тыгай йодыштымашым эртареныт. Соцкылым кучылташ йӧратыше-влакын йӱклымышт почеш Йошкар-Ола кумшо верыш лектын. Эн шуко йӱкым Ялта ола поген. Кокымшо верыште – Сочи.

24 июньышто Москваште эртаралтше Сенгымаш Парадыште 14 тӱжем военнослужащий, 200 утла технике да 75 самолёт лийын. Икымше гана Йошкар Площадьыште «Армата», Т-90М, Т-80БВМ танк-влак, БМП-2, «Курганец-25» боевой пехото машина-влак да моло технике эртенит. Трибун гыч парадым 2328 уна ончен.

«Песни военных лет!» военно-патриотический муро конкурсым увертарыме. Конкурсыш профессионал мурызо, усталык коллектив да мураш йӧратыше-влак ушнен кертыт. Сенгышым ныл номинацийыште ойырат: «Вокал», «Калык вокал», «Академический вокал», «Семӱзгар почеш мурымаш». Йодмашым 15 июль марте колтен шуктыман.

Сылнымут аршаш – чапле пöлек

«Марий книга издательстве» савыктыш пöрт Марий Эл Республикын 100 ияш лүмгечыжлан пöлеклалтше мероприятий-влак программе почеш ятыр книгаг савыкта. Шукерте огыл «Пеледалт-ше шошо» антологийым луктын. Савыктыш пöртын директоржо Ю.И.СОЛОВЬЁВ

(снимкыште) дене вашлийын мутланьшна.

– Чапле лүмгечылан пöлеклалтше книга-влакым савыктыме пашам үмаште тўналме. Тылеч ончыч 4 антологийым лукмо: Российыште илыше тўрлö калыкын сылнымут мастарыштын поэзийыштым, прозыштым марла палдарыше да марий драматург-влакын произведенийыштым рушлаш кусарыме книга-влакым савыктыме. Теве ынде йоча-влаклан келшыше антологий лектын. Тудо кок книга гыч шога. Антологийыш 34 авторын 67 мутсаскаже пурен. Книга-влак ялысе, школысо книгагудылаш миен шуыт.

– Юрий Ильич, шукерте огыл эше кок антологий ош тўням ужын. Нунын денат палдарыза.

– Кажне антологий кок том дене савыкталтын. «Край соловьиный» поэзий антологийыш тўрлö жапысе 86 марий поэтын почеламутышым пуртымо. «Рассвет над Кокшагой» книгаште 54 марий прозаикын возымыжым, тўн шотышто ойлымышым, лудаш лиеш.

Лудшо ег С.Г.Чавайн гыч тўнгалын тачысе кече марте марий поэзий ден прозын вянг толмо корныштым ужын кертеш. Произведений-влакым рушлаш кусарыме.

– Шочмо кундемнын лүмгече идалыкыштыже икшыве-влакым эше мо дене куандаредат?

– Йоча-влаклан пöлеклалтше антологий радамым умбакыже шуена манаш лиеш. «Кечыйол орланге» поэзий книгашке Российысе тўрлö калыкын сылнымутчышт-влакын почеламутыштым марий йылмыш кусарен пуртымо.

Тудо лишыл кечылаште савыкталтеш. Марий Элысе писатель-влакын йоча-шамычлан возымо произведенийыштым рушлаш кусарен, «Звонкая речка» кок томан книгаг чумырымо. Курыкмарий йоча-влакланат сай пöлекым ямдылена. Чуваш, тыгак финн-угор поэт, писатель-влакын сылнымутыштым курыкмарий йылмыш кусарен, йоча книгаг ямдылаш шонена. МАССР-ын калык писательже Геннадий Матюковскийын кусарыме «Калеала» эпосшым посна книга дене савыктена. Историй поянлыкым самырык тукымлан арален кодыман.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Лудаш йöратем

Фотом еш архив гыч палме.

«Книга – эн кугу да чын йолташ», – ойлат калыкыште. Мыят тыгак шонем. Книгаг кидыш налмеке, кажне гана шуко ум пален налам. Мыланем марий поэт-шамычын сылнымутышт эн чот келша. Руш писатель-влак кокла гыч Агния Бартом йöратем. Шукерте огыл поэтессын почеламутшо-влакым шергалыым.

Поснак «Шольым», «Модыш-влак» келшышт. Кажне гана шольым, книгаг кидыштем ужмекеже, воктекем толын шинчеш. А мый йöршын тореш омыл, лудаш тўналам веле.

Анна ВИНОГорова.

Звенигово, 2-шо №-ан Красногорский школ.

Мондаш огыл манын

Сылнымут произведенийым кужу жаплан шарнен кодаш манын, мом ыштыман?

Лудмекеда, произведенийыште мо нерген ойлалтмым йолташда-влаклан каласкалыза. Налме уверым йўкын ойлен шарналтеда гын, кужу жаплан ушыштыда кодаш.

Книга нерген шонымашдам (отзыв) кагазыш але соцкылысе лаштыкыш возыза. Тыге моло-влакым лудаш таратеда, шкежат лудмыдам пенгыдемдеда да сылнын возаш тунемыда.

Келшыше ой-влакым блокнотыш возен лукса. Коклан лудса. Нуным шергал лекмеке, произведенийым угыч шарналтеда.

Шочмо-кушмо вер

пӧлеклалтше.

Кинорежиссёр, актёр, серызе Алексей Алексеевын (**снимкыште**) лумжӧ шуко енлан палыме. Тудо кызыт Эстонийыште ила. Таллин университетын тувыра факультешын фильм да видео пӧлкаштыже тунемын, документальный кинон режиссёржо дипломым налын. 2003 ийыште «Этномедий» кинокомпанийым ыштен. 2009-2012 ийлаште А.Алексеев Таллин университетысе инфотехнологий пӧлкаште видеоспециалистлан тыршен. Кызыт Сауэ гимназийыште аудиовизуальный да видео-урок-влакым вӱда.

Марий йӱла - киношто

Фотом еш архив гыч ӱалме.

– **Алексей Геннадьевич, кинон кунам войзаш тӱнгалында?**

– Икымше кинон 1998 ийыште сниматленам. Тудо «Шым ер коклаште» маналтын. Волжский районьшто Шемъер луман ял уло. Тиде ял шым ер коклаште верланен. Тыште мыйын родо-тукымем ила.

– **Икымше фотоаппаратдам шарнеда?**

– Икымше фотоаппаратем «Смена» маналтын. Тудо ачамын лийын. Тиде фотоаппарат дене школышто тунеммем годым фото-влакым ыштенам. «Зенит» луман фотоаппаратым налаш чонем йӱлен. Но пеш шерге лийын. Кушкын шуамат, икымше пашадар дене налам, шоненам. Илыш вашталтын, тетла «Зенитым» огыт лук.

– **Ятыр кинода шочмо Марий кундемлан**

да илыш радамжылан пӧлеклалтше 14 фильм уло. Шочмо калыкем дене йот элыште илыше-влакым палдарем. Марий калык ойпогылан, йӱлалан моткоч поян. Тидын нерген каласкалаш да войзаш кӱлеш. Эстон калык фильм-влакым порын вашлиеш.

– **Кызыт С.Чавайнлан пӧлеклалтше кинон ямдыледа. Тудым войзаш мо таратен?**

– Сергей Чавайнын «Ото» почеламутшым изижат-кугужат палат. Тудым 45 йылмышке кусарыме. Мыят уста серызе да ото нерген каласкалаш шонен пыштенам. Ото – марий калыкын саклыме верже. Тидын нерген, мутат уке, вес элыштат палышаш

улыт. Сылне марий пӱртӱсым кутешнен ончыкташ шонем.

– **Документальный кинон войзымо радам дене йоча-влакым палдарыза.**

– Эн ондак сценарий возалтеш. Кызыт чӱчкыдын кино тӱнгалтыште квадрокоптерым кучылтыт. Тыге кинон ончышо вигак мотор вершӧрым ужын кертеш. Тиде йӱн дене чӱчкыдын пайдаланет гын, чонгештымашым ончен, калык писын ноя. Садлан тудым кино тӱнгалтыште, покшелне да мучаште веле кучылтман. Интервьюм налаш кайыме деч ончыч ег дене эн ондак мутланен келшыман. Кинон войзышо ег шкеже шагалрак кутырышаш, весын каласкалымыжым утларак кольштман.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Мен

Мӱктӧ

Муш

Мӱшыл

Матыланыше, мырткыше Микале мӱнгыжӧ толын пурыш. Кечыгут мугыла ушкалжым кычал кошто. «**Мыжык, мерчыше** вольык кушко лийын? **Мужо** керте, очыни, моло огыл!» – семынже шонкала Микале. Кычалын коштышыжла, **матаклен, мӱшылышкат** пуренгайыш. **Мыльгыжше** пошкудыжо, **мучелам** сакен вӱдлан ошкылшыжла, ушкалын кушто шогымыжым шижтарыш.

Мӱшыл – изи кушко вынем.

Мыжык – эркын тарванылше.

Мыльгыжше – сайла кояш тӧчышӧ.

М
 У
 Ш
 А
 Н
 П
 О
 Д
 К
 О
 Г
 Ы
 Л
 Ь
 О

Матаклен – унчыливуя пӧрдын.

Матыланыш – нояш.

Моламаш – весемаш.

Мугыла – тӱкыдымӧ ушкал.

Мужо – осал вий.

Музыртыш – сусыр пале.

Мучела – кок ведра дене.

Мырткаш – ярнаш.

Мерчыше – начар.

Мӱшыл – изи кушко вынем.

Мыжык – эркын тарванылше.

Мыльгыжше – сайла кояш тӧчышӧ.

Шүшпик вашлие

Кенеж пагыт писын толын шу. Мемнам түрлө емыж, саска куандарат. Кайык-влакын сылнын мурымышт чоным вучка. Мурыштым колыштын, кумылем нөлталтеш. Тыгодым ушыштем поро шомак-влак шочыт. Ола гыч Кугу Шале ялыш толмекем, вигак уремыш лектым – шүшпик лыжга семже дене шокшын вашлие. Шке семынем шоналтышым: тьят кенеж толмылан куаненат. Шүшпикын шүшкымыжым колын, вес кайык-влакат хорыш ушнышт.

Настя ИВАНОВА.
Морко, Коркатово.

Лаж кундемем

Мый шочынам тыгай вереш:
Лажъял – чевер, сөрал

Воктене – ото, нур, энер,
Куш от ончал, чыла вере
ялем.
мотор.

Чапле дечын чаплын
сурт-влак койыт.

Эн шерге мыланем
пошкудо-влакын ойышт.

Моктен ом тем мотор
ялемым,

Куш ом кай, эре
шүмыштем.

Надя ВОЛКОВА.
Шернур, Лажъял.

Йоратыме кундем

Кроссворд

Автономий

Шола гыч пурлашке:

4.Пунчал. 6.МАО-н рүдолаже. 9.Рүдө марий пөлка вуйлатыше. 11.ВЦИК вуйлатыше. 13.МАО-м ыштыме нерген декрет тиде тылзыште лектын. 15.Российыште кум гана лийын. 16.Козьмодемьянск уездысе РКП(б) комитет вуйлатыше. 18.1917 ийыште тидын нерген шоньмаш лектын. 20.Кумдан палыме мер пашаен.

Күшыч үлжкө:

1.Озан ... 2.Ревком вуйлатыше. 3 Рүдө марий пөлка вуйлатыше (Наркомнац пелен). 5.Ончылъен. 7.Ончылъен-влак тыгай автономийым ышташ шоненыт. 8.Марий автономий кечым 1931 ий марте тиде тылзыште палемденыт. 10. МАО кум ... шелалтын. 12.Морко кундемыште шочшо ончылъен. 14. Совнарком вуйлатыше. 17. 1920 ийыште Озангыште тыгай марий-влак погыненыт. 19. Тиде тылзыште Совет-влакын икымше съездышт эртен.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Книга – лишыл йолташ

Авторын фотожо.

Ксюша Камалиева (снимкыште) Медведево район Пекшиксола школышто тунемеш. Мураш, кушташ, книгаг лудаш йората. Йоратыме урокшо – марий йылме. Тудым Г.А.Петрова вўда.

– Марий йылмым куанен тунемам. Книга – лишыл йолташем, – ойла Ксюша. – Галина Алексеевна каласкалымыжым тўткын колыштам. Марий йылме муро гае ныжылге. Сандене марий поэт, писатель-влакын сылнымутышт чонемлан лишыл. Почеламут-влакым куштылгын да писын тунемаш лиеш.

Е.ИВАНОВА.

Иделия ИШМУРЗИНАН
сўретше.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

*Эн йөсö годымат шочмо вер
ушеш возеш.*

Вениамин ИВАНОВ.

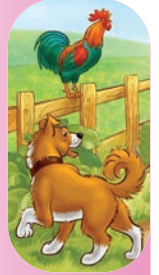
«Ямде лий» 2020 ий 27 июнь

Тузик – сай йолташ

Мыйын Тузик лүман прием уло. Тудо төрштылаш, модаш моткоч йората. Икана Тузик агытан дене кредалын. Агытаным сенат ыле дыр, да изиракым чаманыш докан: пыжашышкыже пурен возо. Тузикем школ гыч толмем пешак вуча: ваштарешем кудал толеш, почшым рүзен-рүзен, йырем пөрдеш, кок йола ончыкем шогалеш. Тыгай годым кинде катышым пуэм. Тузик – сай йолташем.

Анастасия **НОВИКОВА**.

Морко, Арын.

Шыма Феликс

Феликс лүман пырысемым моткоч йоратем. Пунжо шеме да йылгыжше, нерже ден шинча үмбалже ошо улыт. Эрдене кынелын, «поро эр» манше гай йүкым пуа. Школыш кайызем деч ончыч, йолем йыр пөрдын, «мяу» манын, «кызытеш» манше гай йүклана. Мөнгө толмекем, кечыгут мом ыштымыжым мыланем «каласкала». Кочкаш шинчына – Феликс шып гына вуча. Кочкишым огеш йод. Мемнам шыма улмыж дене куандара.

Юля **УСОВА**.

Марий Турек посёлко.

Палаш онгай

Лийын
умыжо

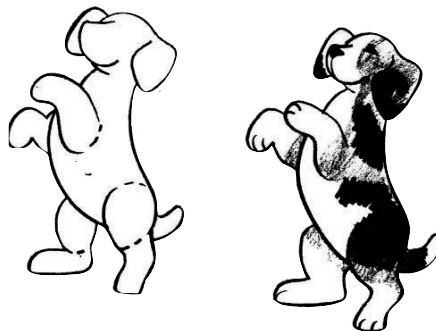
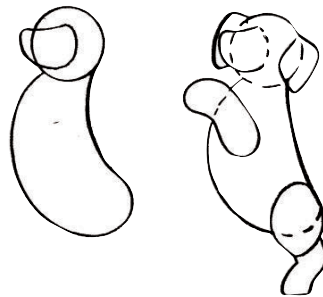
кок ияш йочан гай.
250 наре мутым

умылен кертеш.

Йоча-влак, мөнгыштыда ныл йолан могай йолташ-влак улыт, возен да войзен колтыза.

Пырыс ден пий деч посна черепахым, попугайым, комаголям да молымат ончеда, очыни. Мемнам палдарыза.

Пырля сүретлена

Ушкалым күта

Ачам ден авам шочмо кечемлан пинегым пөлекленыт. Мый тудлан Байкал лүмым пуэнам. Пунжо шеме, шинчаже шун гай тусан. Иктаж-кушко каем гын, мөнгө пörтылмем изинкугун вуча. Кажне эрдене тамле шөр дене сийлем. Пүртүс лонгашке лекмына годым пырля модына. Байкал ушкал күтүм күташ полша. Ушкал-влак торааш каят гын, кудал мия да нуным чумыра. Тудо изи күтүчө.

Ксюша **АХМАДИШИНА**.

Пошкырт, Мишкан, Ардаш.

Пий – айдемын йолташыже.

Калыкмут.

Австралий гыч Фитту лүман пырыс

Тиннессын рекорд кыгашкыже тїнясе эн неле пырыс семын пурен. Тудын нелытше 21 кило лийын. Фитту 10 ий наре илен.

Задаче

Мурзик, Маруся да ныл пырысыгышт 8 шагат жапыште шорым йуыт. Тынар шорым кум шагат жапыште мынар пырыс йуэш?

Мамык дискым кучылтын, «Ош пырыс» аппликацийым ыштыза.

Ушан пырыс

Шуко егын пырысше але пийже уло. Мыйын йоратыме пырысем – Маруся. Авам тудым уремыште йүштө телым муын. Изи, кылмыше пырысыгым ала-кө луктын кудалтен улмаш. Тыге тудо мемнан ешыш ушнен. Марусялан – 12 ий. Мыланемат латкокыт, сандене шочмо кечем годым Марусям эре саламлем. Тудо ушан, мыйын ойлымым умыла.

Зарина **АЛЕКСАНДРОВА**.
6-шо №-ан Морко школ.

Палаш онгай

«Ямде лий» 2020 ий 27 июнь

Синквейн

Кенеж
Вучымо, мотор,
кечан.
Пойдара, пукша,
куандара.
Вучымо пагыт.
Каникул.
Олеся ВОЙКИНА.
Шернур, Эшполдино.

Кенежым ялысе калык
тельлан ямдылалтеш,
вольыклан кургым ямдыла.
Меат тарванышна. Эрдене эрак
кочам ден ачам шудым солышт.
Авам, акам да изи шолыым
дене пырля шудым шалаташ
кайышна. Икмыняр кече, шудо
писырак кошкыжо манын,
савыркалышна. Вара чумы-
рышна. Мыят яра ыжым шого,
полшаш тыршышым.

Илья АНДРЕЕВ.
Кужэгер, Тошто Йүледүр.

Шудо жап

Фотом еш архив гыч налме.

Тылзе катлымеке, кол утларак налеш.

*У тылзылан кол таяка верыш лектеш,
тылзе пытышашлан – келгыш кая.*

Калык пале.

**27 июнь –
Колым кучымо
тўнямбал кече.**

Олыкышто

Чўкталте кавасе прожектор –
Тўнйесе эн волгыдо тул.
Пычкемыш шикшалте кожерыш:
Канаш да малаш пура туш.

Ойлат, пуйто шудым эрдене
Солат, кунам олык лупсан.
Омем мылам шерге, сандене
Айда шогылтам, тек кечан.

Улам мый йолташыже кечын.
Йолташлан йолташ полшышаш.
Кандалге каван кудывечым,
Ўжам гын, кода ик жаплан.

Солаш – эн йоратыме сомыл.
Сава кидыштем модыш гай.
Мый вет межнеч эргыжак омыл –
Ом шич каналташ шонго гай.

Касалык почеш – вес касалык.
Ужар тувырда кудашам.
Ойлем пуйто уй гай саламым,
Пўжвўдым коклан ўштыдам.

Чынак, ом чамане пўжвўдым.
Каван-влакэм лийышт чокак.
Ит шужо, ушквал, теле йўдым,
Да лийже шөрет ўянрак.

Н.ЗОЛОТАРЁВ.
Кужэгер, Ўштымбал.

Сўретым чыялтыза.

«Ямде лий» 2020 ий 27 июнь

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикысе культур, печ-
ать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» кугыжаныш уни-
тарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погы-
мо да верстатлыме, «Марий Эл
Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследийым
аралымаште законодательствым шук-
тен шогымым эскерыше Федеральный
службын Приволжский федеральный
округысо управленийшытже регист-
рироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральшыте пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоны-
мышт түрлө лийын кертыт. Серыш-
влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательыне адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

У кечылан тауштем

Кавашке ончалын, шинчам йымыктен,
Игече куатым тамлен ончынем.
Я эр, я кеч кас ўжара тымык ден
Чевер кечын кидшым ужнем ончылнем.

Эрдене окна гыч пурен кычкыра,
«Кынел» манын, кид ден шўргем ниялта.
Ўрат, шўм-чонат кече кид гыч ыра,
Шонем, кажне ег ден тыге лиеда.

Пасушто пеледышын кидшым кучен
Кодет, да тўням тый малашак пыштен.
Чевер кече шичмым эреак вучен,
Эрталше у кечылан таум ыштем.

Ирина ПЕТРОВА.

Морко, Коркатово.

**Снимкыште: Полина
ТОЛСТОВА.**

Звенигово, Кожласола.

Кроссворд

Тушто-влак:
Озажым пурта,
еҥым покта.

Кудывече покшел-
не – копна, ончыл-
ныжо – шаньык,
шеҥгелныже –
ўштер-
воштыр.

Шомак-влакым марлаш кусарыза.

- 1.Берег. 2.Коса. 3.Забор. 4.Сковородка.
- 5.Лоб. 6.Слива. 7.Ложка. 8.Свинья.
- 9.Розовый. 10.Охотник. 11.Ландыш.
- 12.Гвоздика.

Артём МОЧАЛОВ.

Советский, Ўрша.

«Ямде лий» 2020 ий 27 июнь

Изи Колюш аважым
вашкыкта:

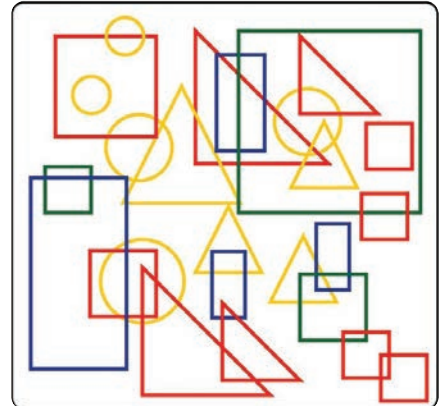
- Писынрак чикте мыйым.
- Куш вашкет, чукаем? – йодеш аваже.
- Йочасадыш. Тушто мыйым йолташ-влак вучат.
- Йолташет-влак денеже мом ыштеда?
- Кредалын модына.

Кече чот
пелтыме
годым вуй-
ышкыда волгыдо
тўсан
вуйчимым
чийыза!

Тений
пудий 700 еҥлан
пи-жын. Нунын
кокла гыч
194 йоча
лийын. 7 еҥ
боррелиоз
дене черланен.
Пудий деч шекла-
ныза! Пўртўс
лонга гыч толмеке,
ваш-ваш тергыза,
вургемдам почкыза!

**Мыняр фигурым
ужыда, шотлыза.**

Задаче

Самосвал посёлкышко
кудалын. Корнышто тудо кум
легковой машинам да грузови-
кым вашлийын. Посёлко велыш
мыняр машина кудалын?

Мальше
тумнам
муза.

Тыште
мыйын
гай тумна
уло мо?

А кушто
мыйын
игем?

Интернетысе сўрет-влакым кучылтмо.